

Har Covid-19 påverkat vår diagnostik och behandling?

Bästa möjliga infektionsbehandling till varje enskild patient
-i en sjukvård som motverkar antibiotikaresistens

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

I Sörmland

STRAMA

Smittskyddsläkare
Strama samordnare

Sexuell hälsa/STI- prevention

1 Folkhälsovetare

SMITTSKYDD

1 Smittskyddsläkare
3 Smittskyddssjuksköterskor
1 Smittskyddsassistent

VÅRDHYGIEN

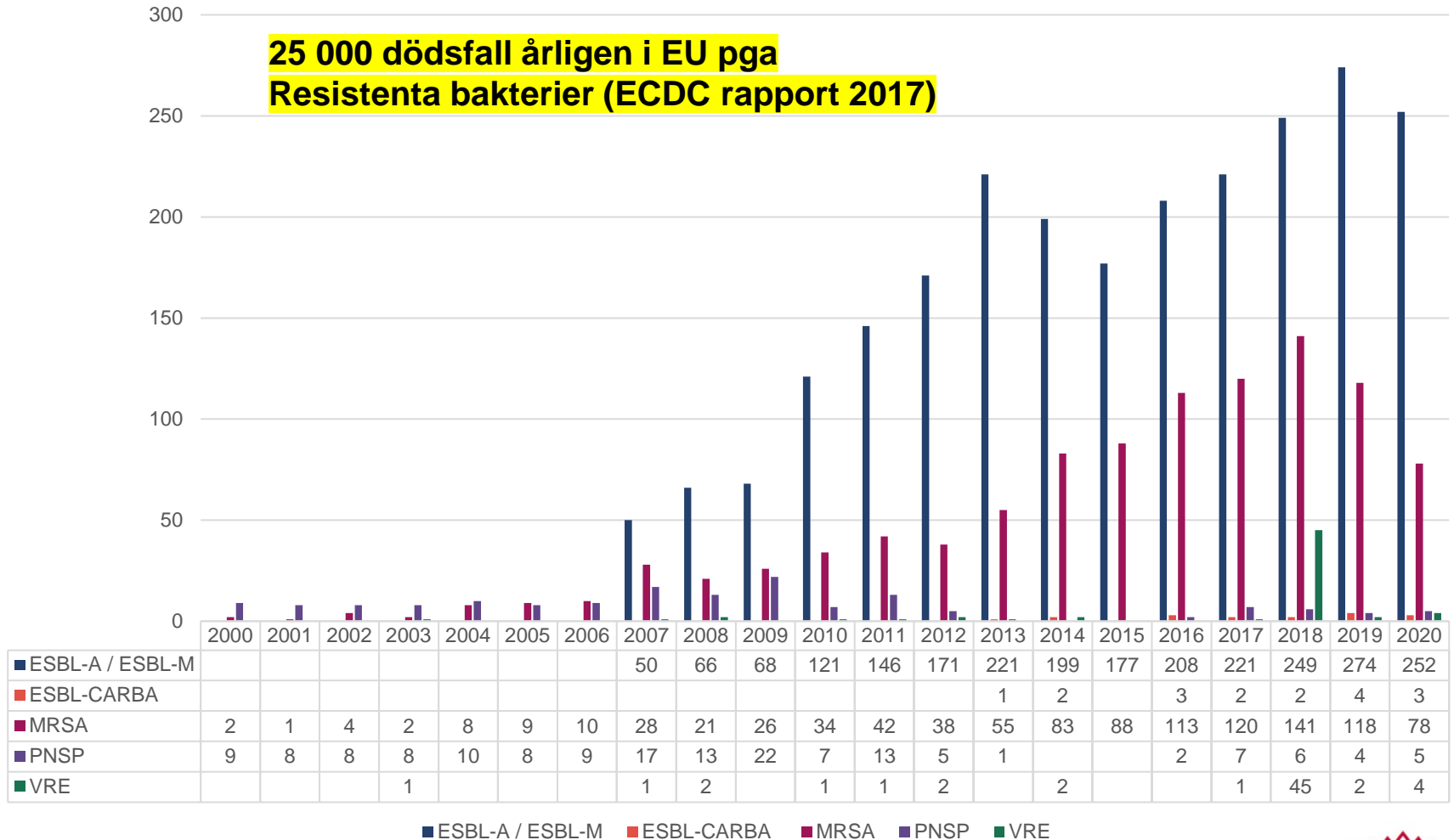
1 Vårdhygienläkare (bitr. smittskyddsläk.)
4 Hygiensjuksköterskor (varav 1,5 kommunal vård)

Skicka din fråga till nummer:

070-903 204 15 00

Resistenta anmälningspliktiga bakterier i Sörmland 2000-2020

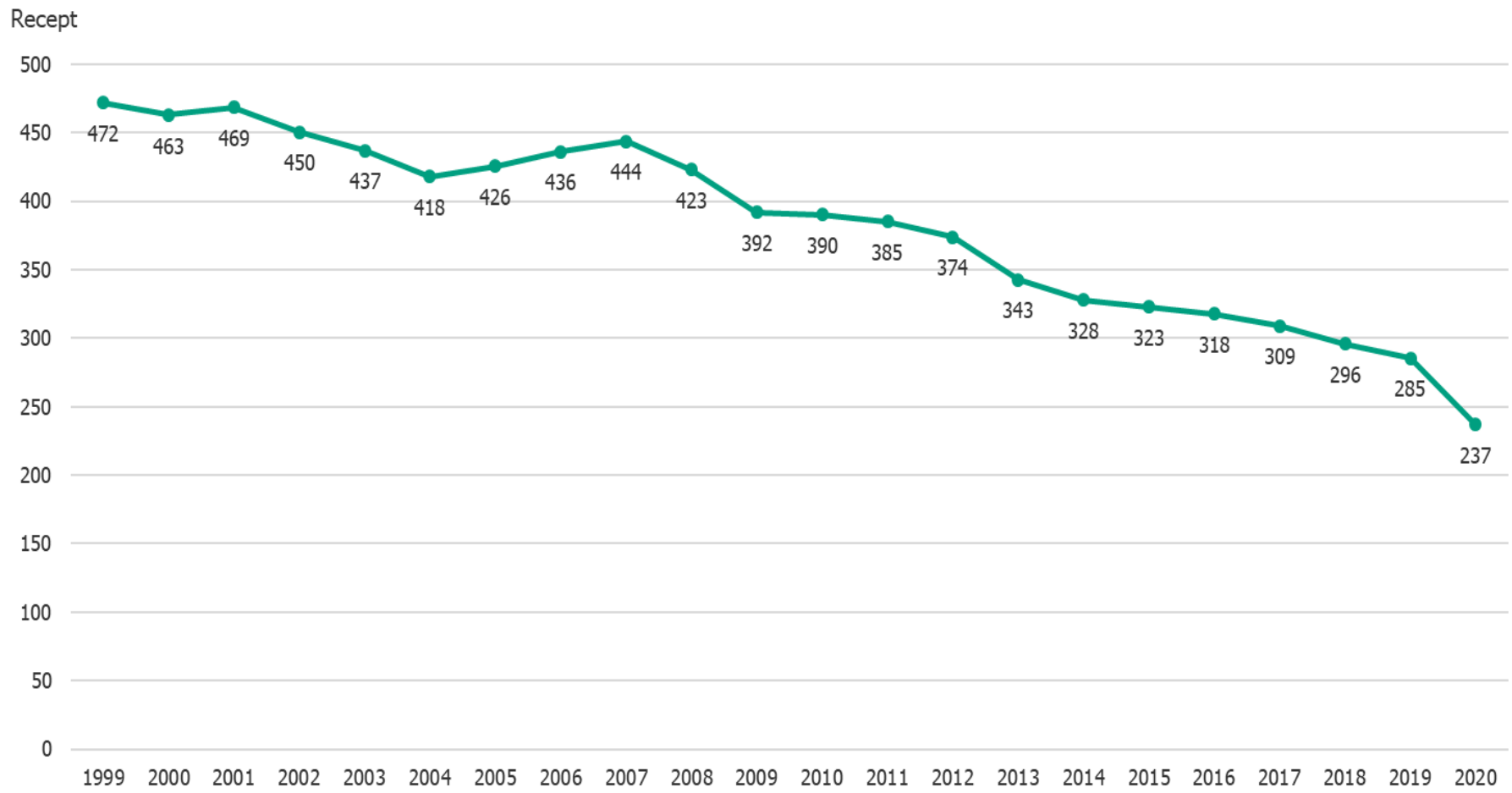
**25 000 dödsfall årligen i EU pga
Resistenta bakterier (ECDC rapport 2017)**

■ ESBL-A / ESBL-M ■ ESBL-CARBA ■ MRSA ■ PNSP ■ VRE

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Öppenvårdsförsäljning riket år 1999 - 2020
Antibiotika för systemiskt bruk (J01 exkl metenamin)
Recept/1000 invånare
Källa: eHälsomyndigheten, Alla utfärdare

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

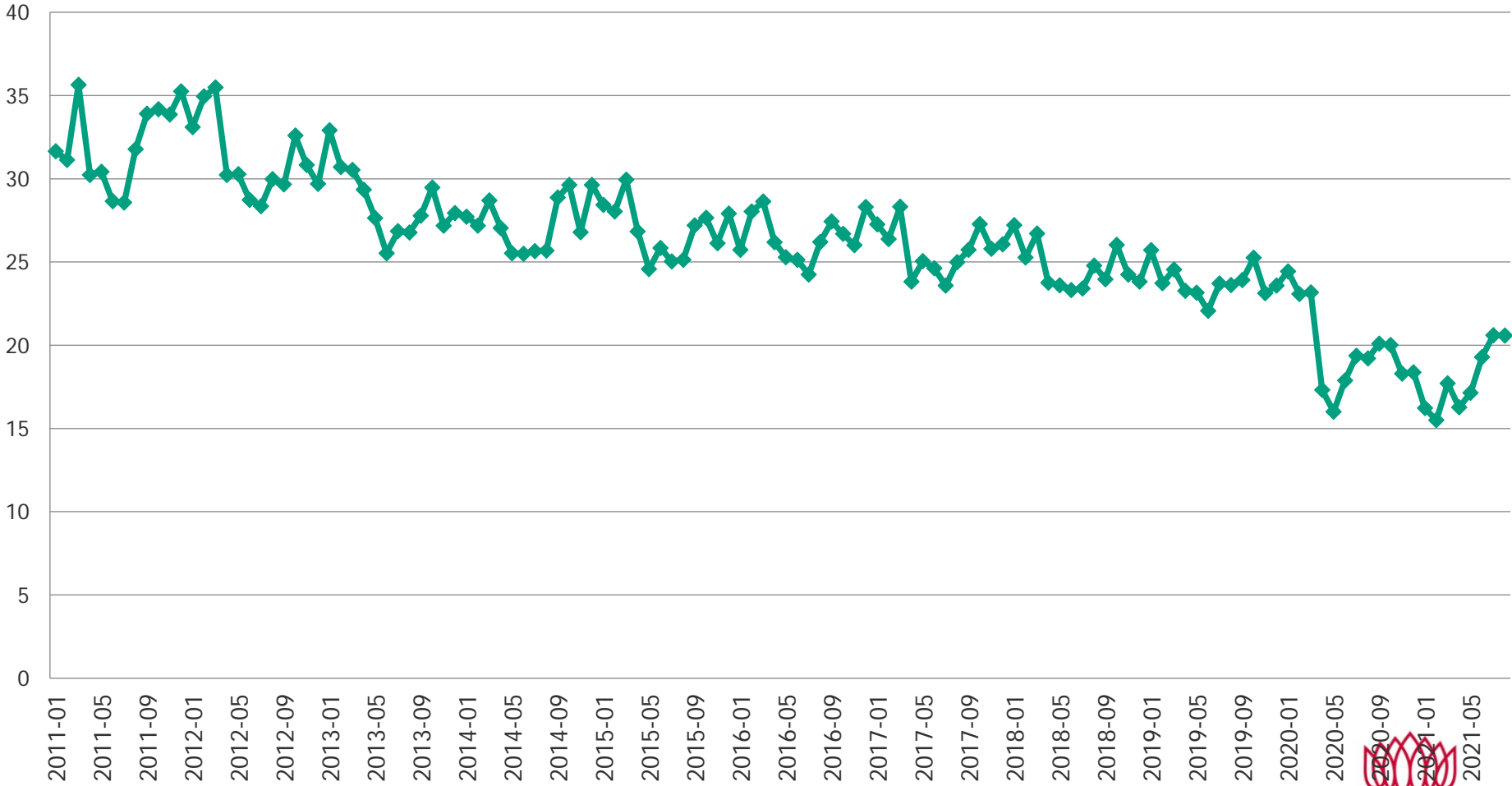
Öppenvårdsförsäljning riket januari 2011 - augusti 2021.

Antibiotika för systemiskt bruk (J01 exkl metenamin)

Recept/1000 invånare och månad

Källa: eHälsomyndigheten, Alla utfärdare

Recept

Skicka din fråga till nummer:

070-903 204 15 00

REGION
SÖRMLAND

Öppenvårdsförsäljning riket. Antibiotika för systemiskt bruk

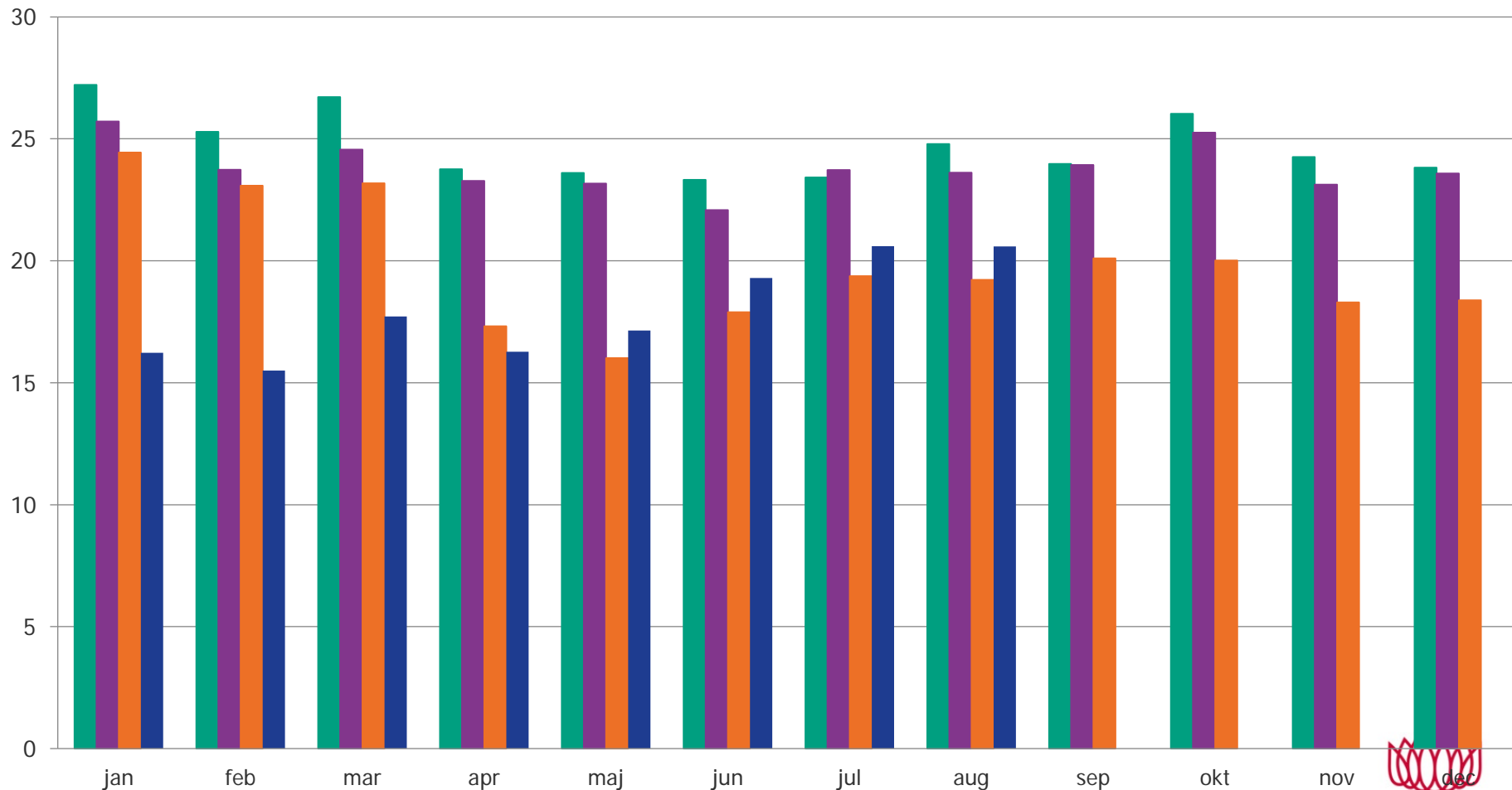
(J01 exkl metenamin)

Recept/1000 invånare och månad

Källa: eHälsomyndigheten, Alla utfärdare

■ 2018 ■ 2019 ■ 2020 ■ 2021

Recept

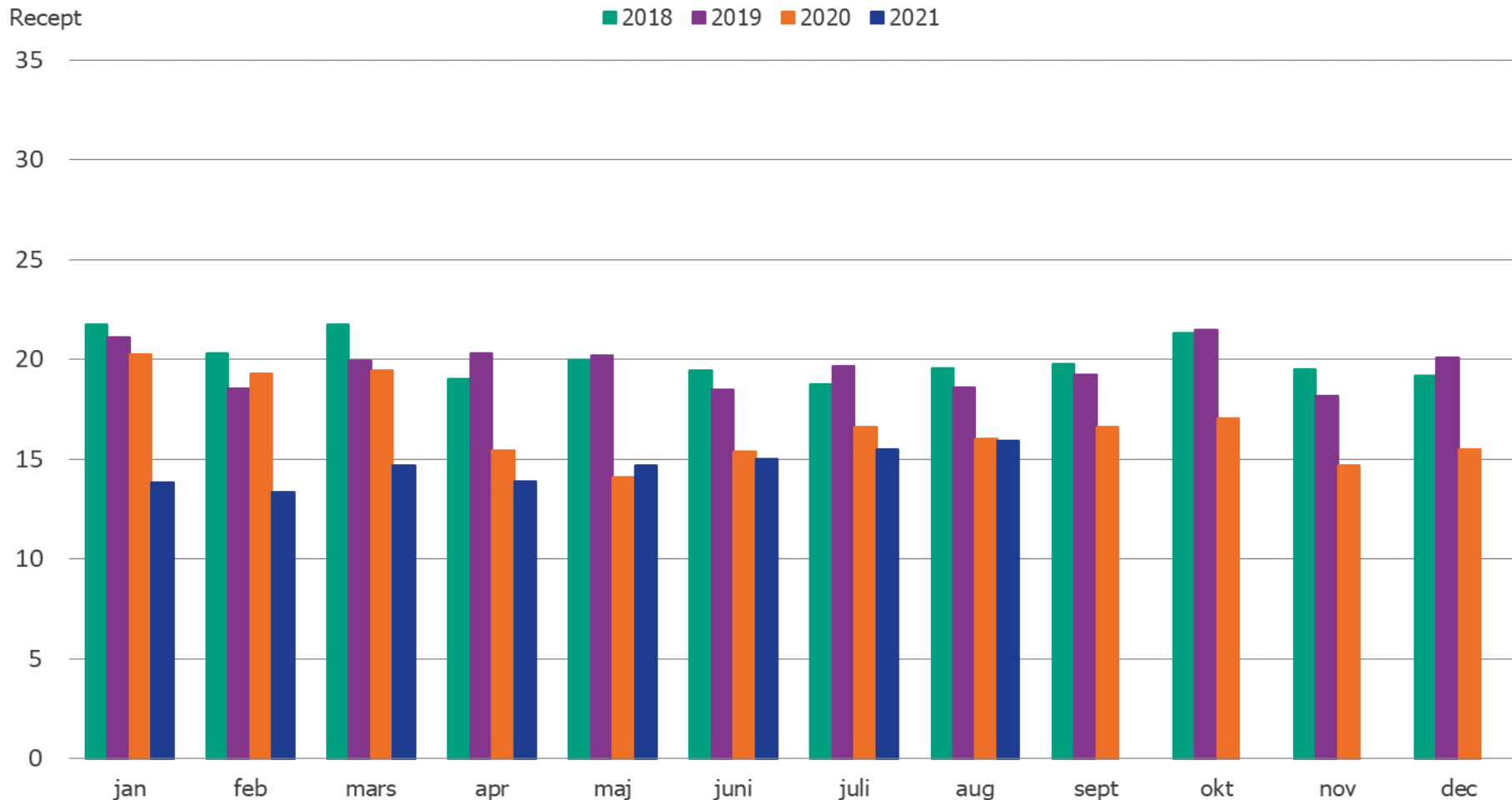
Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Öppenvårdsförsäljning Västerbotten

Antibiotika för systemiskt bruk (J01 exkl metenamin)

Recept/1000 invånare och månad

Källa: eHälsomyndigheten, Insikt, Alla utfärdare

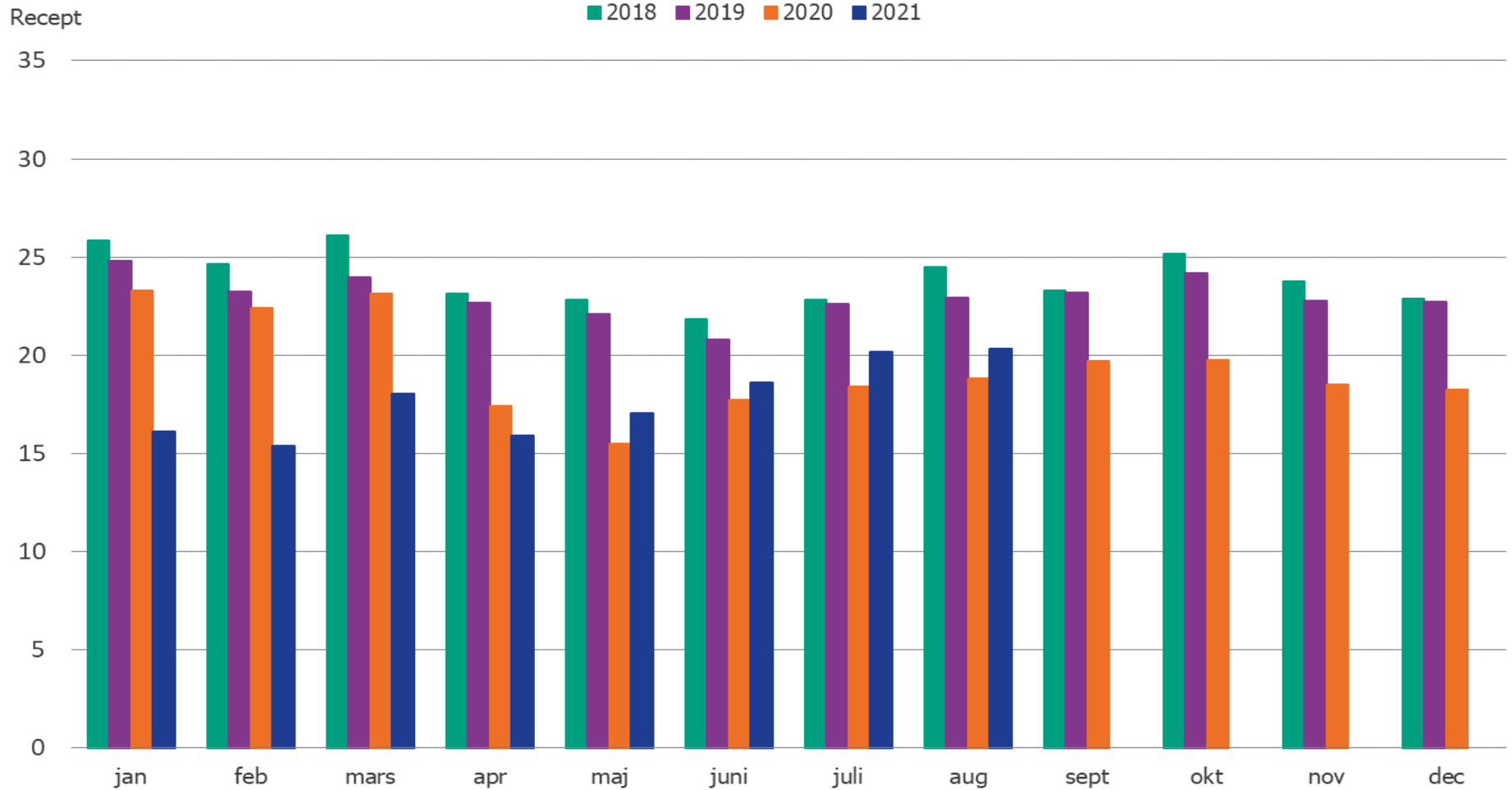

Öppenvårdsförsäljning Södermanland

Antibiotika för systemiskt bruk (J01 exkl metenamin)

Recept/1000 invånare och månad

Källa: eHälsomyndigheten, Insikt, Alla utfärdare

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

MedRave 1

- Akut bronkit
- Akut över luftvägsinfektion
- Vårdcentralernas handläggning överensstämmer med stramas rekommendationer:
 - [Strama Nationell | Akut bronkit](#)

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Akut bronkit

- *Ge alltid rökare råd om rökstopp i samband med luftvägsinfektion. Vid hosta i > 4–6 veckor, överväg spirometri och lungröntgen.*
- Akut bronkit karakteriseras av opåverkad patient med hosta utan känd KOL, kronisk bronkit eller astma.
- *Vanliga symtom och fynd* är spridda liksidiga biljud, färgade upphostningar och lätt obstruktivitet. Hostan är ofta besvärlig och pågår i genomsnitt i 3 veckor. CRP behövs inte för diagnos.
- **Behandling**
- Antibiotika har ingen effekt oavsett genes (bakterier, virus eller mykoplasma). Ge gärna skriftlig information om naturalförloppet, t.ex. från Folkhälsomyndighetens webbplats, [länk till "Råd och fakta om antibiotikaanvändning – Till dig till som har luftrörskatarr"](#)

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Oklar nedre luftvägsinfektion

- CRP kan ge vägledning vid mindre tydlig klinisk bild med exempelvis hosta, feber, subjektiva andningsbesvär och viss allmänpåverkan, men resultatet måste bedömas i relation till sjukdomsdurationen.
- CRP > 100 mg/L + klinik som talar för pneumoni: överväg antibiotika
- CRP < 20 mg/L efter > 24 timmar utesluter med hög sannolikhet pneumoni: avstå från antibiotika
- Symtom i > 1 vecka + CRP > 50 talar för pneumoni: överväg antibiotika
- Behandling vid kvarstående osäkerhet: I första hand aktiv expektans. Överväg lungröntgen alternativt ”recept i reserv”.

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Med Rave 2

- Tonsillit
- Journalgranskning kan vara värdefull
- [Strama Nationell | Diagnostik \(infosynk.se\)](https://www.infosynk.se)

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Faryngotonsillit

- *Faryngotonsillit orsakas i knappt hälften av fallen av betahemolytiska streptokocker grupp A (GAS). Flertalet av dessa patienter blir symtomfria inom en vecka oavsett om de får antibiotika eller inte.*
- *Patienter med tydliga symtom som är orsakade av streptokocker kan ha nytta av antibiotikabehandling. Behandlingen kan förkorta symtomdurationen med 1–2,5 dygn om patienten har fynd av GAS och minst 3 av 4 Centorkriterier (se nedan).*
- *Komplikationen peritonsillit uppträder hos cirka 2 procent av alla patienter med faryngotonsillit. Risken kan minskas med antibiotikabehandling. Komplikationerna reumatisk feber och glomerulonefrit är mycket sällsynta och motiverar i sig inte antibiotikabehandling. Vid avvikande symtom eller kliniskt status, överväg andra diagnoser, t.ex. peritonsillit.*

Diagnostik sker stegvis:

- Vanliga symtom vid en virusorsakad luftvägsinfektion är t.ex. snuva, hosta, heshet eller mun- och svalgblåsor. Provtagning för streptokocker bör undvikas.
- Hos barn under 3 år är halsinfektion orsakad av GAS mycket ovanlig, så man bör i allmänhet överväga en annan diagnos.
- Ta ställning till om fördelarna med antibiotikabehandling överväger nackdelarna för den enskilda individen innan du fattar beslut om etiologisk diagnostik, t.ex. snabbtest för GAS.
- Använd Centorkriterierna för att värdera behovet av GAS-diagnostik vid faryngotonsillit hos patienter ≥ 3 år:

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Centorkriterier

- Feber $\geq 38,5$ °C
 - Ömmande käkvinkeladeniter
 - Beläggning på tonsillerna*
 - *Hos barn 3–6 år räcker inflammerade (rodnade och svullna) tonsiller som kriterium.
 - Frånvaro av hosta
-

- Snabbtest för GAS kan motiveras om det finns minst 3 Centorkriterier. Vid färre än 3 Centorkriterier finns ingen visad nytta med antibiotika även om GAS påvisas.
 - Vid minst 3 uppfyllda Centorkriterier och positivt snabbtest för GAS rekommenderas antibiotikabehandling. Vid negativt snabbtest för GAS rekommenderas symtomlindrande behandling vid behov. Överväg diagnostik för mononukleos.
 - CRP kan inte skilja mellan bakteriell och virusorsakad faryngotonsillit.
 - Informera patienten om normalförloppet vid faryngotonsillit, oberoende av om antibiotika förskrivs eller inte. Ny kontakt bör ske vid försämring eller utebliven förbättring inom 3 dagar.
-

Med Rave 3

- Akut serös mellanörefektion
- Akut varig mellanörefektion
- Journalgranskning kan vara värdefull
- [Strama Nationell | Diagnostik \(infosynk.se\)](#)

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Akut varig infektion i mellanörat

- Snabbt insättande symtom, t.ex. öronsmärta, skrikighet, irritabilitet, feber, försämrad aktivitet, aptit eller sömn, oftast under pågående ÖLI.
- Fynd av trumhinneinflammation och pus i mellanöra eller hörselgång.

Värdering av kliniska fynd vid symtom på AOM

Säker AOM	Purulent sekretion och/eller perforerad eller chagrinerad trumhinna <i>eller</i> Buktande, ogenomskinlig, färgförändrad, orörlig trumhinna
Osäker AOM	Ogenomskinlig, färgförändrad, orörlig, ej buktande trumhinna <i>eller</i> Trumhinnan kan inte bedömas *
Ej AOM	Färgförändrad rörlig trumhinna <i>eller</i> genomskinlig, indragen <i>eller</i> normalställd, orörlig trumhinna *

*Kan istället vara till exempel "skrikrosa" trumhinna eller sekretorisk mediaotit (SOM) som är ett tillstånd med icke purulent vätska i mellanörat utan smärtor eller andra akuta symtom. De dominerande symtomen är hörselnedsättning med upplevelse av lockkänsla.

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Akut varig infektion i mellanörat

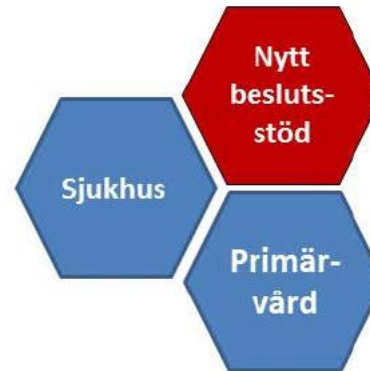
- **Aktiv exspektans** rekommenderas för
 - barn 1–12 år med säker AOM utan komplicerande faktorer*
 - patienter oavsett ålder med osäker AOM utan komplicerande faktorer*.
- Vid säker AOM rekommenderas **antibiotikabehandling** för
 - barn 1–12 år med AOM och komplicerande faktorer*
 - barn < 1 år, ungdomar > 12 år och vuxna
 - barn < 2 år med bilateral AOM
 - alla med perforerad AOM oavsett ålder.

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Använd Strama-APPen Strama Nationell

Appen är utvecklad av infektionsläkare på uppdrag av Programråd Strama och Svenska Infektionsläkarföreningen. Den har granskats av Folkhälsomyndigheten, specialistföreningar och expertgrupper. Rekommendationerna för slutenvården är en sammanställning av nationella vårdprogram och riktlinjer. Primärvårdsrekommendationerna baseras på Läkemedelsverkets "Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner" (regnbågsbroshyren). Fortlöande revisioner planeras.

Hämtas via **Google Play** eller **App store**:
sök "**Strama nationell**"

Webversion för läsning i dator klar på Strama.se

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Bra webutbildningar

- Antibiotika och antibiotikaresistens: www.strama.se
- www.antibiotikasmart.se
- www.sarsmart.se
- www.vrismart.se

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00

Ring eller maila oss gärna!

Telefon: 016- 10 35 85 dagtid (vid allvarliga smittskyddshändelser: 24/7 nås Smittskyddsläkaren via TiB, Tjänsteman i beredskap, eller infektionsbakjour)

Webb:

- <https://samverkan.regionsormland.se/forvardgivare/smittskydd-och-varldhygien/>
- www.regionsormland.se/smittskydd är i uppbyggnads fas
- Smittsamma sjukdomar A-Ö: www.folkhalsomyndigheten.se
- Antibiotika och antibiotikaresistens: www.strama.se
- www.antibiotikasmart.se
- www.sarsmart.se
- www.vrismart.se

Skicka din fråga till nummer:
070-903 204 15 00